

FUTBOLDA MÜSABAKA BAŞARISINDA DURAN (ÖLÜ) TOPLARIN ETKİNLİĞİNİN İNCELENMESİ

Yakup Akif AFYON *
Hüseyin ÖZKAN *
Özcan SAYGIN *
B. Okan MİÇOOĞULLARI *

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, futbolda duran (ölü) topların müsabaka başarısına etkisinin araştırılmasıdır. Çalışma, 1999-2000 Futbol sezonu Muğla 1. Amatör küme play-off müsabakalarına katılan 12 takımın gözlenen duran top organizasyonları ile attıkları gollerin müsabaka başarısı üzerindeki etkinliği üzerine gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada gözleme dayalı analiz yöntemi kullanılmıştır. Muğla Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu futbol ihtisas öğrencilerinden dörder kişi üç gruptaki takımların duran top organizasyonlarını ve atılan gollerini hazırlanan formlara kaydetmişlerdir.

Gözlem sonucunda elde edilen veriler SPSS for Windows paket programında Aritmetik ortalamalar (X), Standart Sapmaları (ss) alınmış, duran topların atılan toplam gol ve başarıdaki etkisi " t " testi ile sınanarak duran topların müsabaka başarısı üzerindeki etkinliği bulunmaya çalışılmıştır.

Sonuç olarak; duran top organizasyonlarından en çok golü atan Bodrum Spor, Günlükbaşı Spor ve Yalıkavak Belediye Spor takımları gruplarında birinci olarak il dışındaki müsabakalara katılmaya hak kazanmışlardır. Takımların başarısı ile duran top organizasyonları arasında anlamlı bir ilişki ($p<0,01$) olduğu, duran toplardan en çok gol kaydeden takımların başarılı olduğu gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler : Duran top, Futbol, Başarı

* Muğla Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, MUĞLA

EFFECTIVENESS OF DEAD BALL ON CONTEST ACHIEVEMENTS AT SOCCER

SUMMARY

The aim of this study is to find effectiveness of dead ball on contest achievement. Study prepared on 12 soccer teams that play at Muğla first amateur league play-off matches.

In the study Analyse method used via observe method. From Muğla University Physical Education and Sport Highschool expert students, 4 people for 3 groups installed goals on forms which made up by dead ball organizations.

Result of the observe, datas are accounted by " t " test from SPSS for Windows packet program and searched effectiveness of dead ball organizations on contest achievements.

As a result; Bodrumspor, Günlükbaşspor and Yalıkavakspor are the best succesfull teams and Köyhizmetlerispor is the best unsuccesfull team found at the dead ball organizations.

The end of the research is found meaningfull level of $p < 0,01$ between dead ball organization and contest achievement.

Key Words : Dead ball, Soccer, Achievement

GİRİŞ

Futbol, oyun alanının genişliği, oyun süresi, oyuncu sayısının fazlalığı ve kuralların zenginliği ile oynayanlar açısından çok yönlü davranışları içermektedir. Seyri zevk ve heyecan verdiği için seyredenler tarafından da büyük ilgi görmektedir. Futbol yapısal olarak analiz edildiğinde, kondisyon, psikoloji, teknik ve taktik etmenlerin öne çıktığı anlaşılmaktadır^(3,1).

Teknik; gayeye uygun hareket akışı ile bir hedefe yönelik kaidelere uygun bir oyun davranışı sağlayan hareket becerileridir. Futbolda tekniğin temel amacı, oyun içerisinde futbolcunun, bulunduğu an ve durumu en iyi şekilde kendi lehine çevirmek için toplu veya topsuz olarak futbola uygun davranışı gösterebilmesidir^(2,11,16).

Taktik; belirli bir işte doğruyu görebilmek, neyin yapılabileceğini isabetle ayırt edebilmek sanatıdır⁽²¹⁾. Maç içinde verilen her karar bir taktik hareketidir. Taktik hareketi yapabilmek için teknik olanaklara sahip olmak gerekir⁽¹²⁾.

Futbolda Taktik Uygulama Prensipleri; Plan, Düşünce, Metot ve Faaliyettir⁽¹⁴⁾. Bir taktiğin verimi bu dört faktöre bağlıdır.

Futbol taktiğinin üç bölümde ele alındığı bilinmektedir. Bunlar bireysel, grup ve takım taktiğinden oluşmaktadır. Bireysel Taktik; topa sahip olan veya olmayan iki rakip oyuncunun karşılıklı olarak birbirlerini etkilemeleri ile, diğer oyuncuların bu etkilenme doğrultusunda geliştirdikleri planlı ve amaçlı davranışlardır. Grup taktiği, en az iki oyuncunun planlı ve sistemli oyunudur⁽¹⁷⁾.

Takım Taktiklerinde topun oyun dışı olduğu veya herhangi bir nedenle oyun hakem tarafından durdurulduğunda yapılan atışlar duran top yada ölü top taktikleri olarak kullanılmaktadır. Duran top (Ölü Top) organizasyonları incelendiğinde;

Başlama Vuruşu, oyunun başında, bir gol atıldıktan sonra, devre arasından sonra, herhangi bir geçici durumdan sonra (hakem atışı) yapılır⁽¹⁸⁾.

Kale Vuruşu, hücum eden tarafa mensup bir oyuncu tarafından oynanmış olmak kaydıyla topun tamamı iki kale arasındaki kısım hariç olmak üzere havadan veya yerden kale çizgisini geçtiğinde ; o kaleyi savunan tarafın, topun kale çizgisini geçtiği yere en yakın kale sahasının yansı içindeki herhangi bir noktadan ceza sahasını bir vuruşta çıkartmak suretiyle yaptığı vuruşa denir⁽²³⁾.

Köşe Vuruşu, futbolda topu kendi kale çizgisi dışına çıkararak takım aleyhine topun çıktığı en yakın köşe gönderi dibindeki çeyrek daireden kullanılan serbest vuruştur.⁽¹³⁾

Taç Atışı; oyun kurallarında taç atışı yapan oyuncu, atış esnasında cephesini oyun alanına dönmüş ve her iki ayağı ile çizginin yakınlıklarına göre sabit olmalı, ayaklar yerden kalkmamalıdır. Atış esnasında her iki elini kullanarak topu arkadan ve başı üzerinden atmalıdır⁽⁶⁾. Taç atışından doğrudan doğruya bir gol yapılamaz⁽²²⁾.

Serbest Vuruş; iki çeşittir Bunlar direkt ve indirekt serbest vuruşlardır. Direkt serbest vuruş, rakibe tekme atma veya atmaya teşebbüs etme, rakibi çelme, rakibin üstüne sıçrama, şarj yapma, vurma veya vurmaya teşebbüs etme, itme veya aşağıdaki dört ihlalden birini yaparsa: toptan önce rakibe temas etme, tükürme, tutma, bilerek oynama sonrası ihlalin meydana geldiği noktadan karşı taraf takımı aleyhine verilecek direkt serbest vuruşla cezalandırılacaktır⁽¹⁸⁾. Bu vuruştan hatayı yapan takımın kalesine doğrudan doğruya gol yapılabilir⁽¹⁹⁾.

Endirekt serbest vuruş, beş ihlale sebebiyet veren bir oyuncu, ihlalin meydana geldiği noktadan kendi takımı aleyhine verilecek indirekt serbest vuruşla cezalandırılacaktır⁽¹⁸⁾. Bir vuruştan eğer topla kaleye girmeden önce vuruşu yapandan başka bir oyuncu oynamamış veya topa değmemişse bir gol yapılamaz⁽⁹⁾.

Penaltı Vuruşu, eğer savunmada bulunan takımın bir oyuncusu caza alanı içerisinde rakip oyuncuya faul yaparsa veya elle oynarsa serbest atış yerine bu sefer penaltı verilir. Bu durumda penaltıyı kullanmaya hak kazanan takımını bir oyuncusu kaleye 11 m uzaklıkta bulunan penaltı noktasından direkt kaleye atış yapabilmektedir⁽²³⁾.

Çeşitli sebeplerle topun oyun dışı kaldığı sürenin müsabakanın önemli bir bölümünü teşkil ettiği bilinmektedir⁽¹⁾. Buna göre de antrenörlerin oyun dışı toplara (kornere, taç, aut, penaltı, direkt-endirekt serbest vuruşlar) yönelik özel çalışmalar yapmaya ihtiyaçları olduğu görülmüştür.

YÖNTEM

Araştırmanın modeli kaynak tarama ve gözleme dayalı analiz metodudur.

Araştırmanın evrenini 1999-2000 futbol sezonu Muğla ili I. Amatör kümede mücadele eden 26 futbol takımı oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini I. Amatör kümede üç ayrı grupta gruplarında ilk dört sırayı alarak play-off a kalan toplam 12 takım oluşturmaktadır.

Çalışma sırasında Muğla Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu futbol ihtisas dersi öğrencilerinden dörder kişilik üç ayrı grup oluşturulmuş ve bu gruplar 4'er takımlı üç gruba ayrılan 12 takımın maçlarındaki duran top organizasyonlarını izleyerek uzman kişilerce hazırlanan tablolara tek tek kaydetmiştir. Formlara kaydedilen sayısal değerlerin tablolaştırılmış, Aritmetik ortalamalar (X), Standart Sapmaları (SS) alınarak, duran topların atılan toplam gol ve başındaki etkisi " t " testi ile sınanarak duran topların müsabaka başarısı üzerindeki etkinliği bulunmaya çalışılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < 0,01$ ve $p < 0,05$ düzeyinde incelenmiştir.

BULGULAR

Gözlem sonucu üç farklı gruptaki (A,B,C) futbol takımlarının kendi aralarında çift devreli lig usulüne göre oynadıkları maç sonuçları ile ilgili bulgular Tablo-1'de gösterilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 1 : Takımların Maç Sonuçlarının Değerlendirilmesi (A-B-C- Grubu)

Takım Adı ve Grubu	Maç Sayısı	Galibiyet	Mağlubiyet	Beraberlik	Attığı Gol	Yediği Gol	Puan	Sıralama
*Bodrumspor (A)	6	6	-	-	28	4	18	1
T.Reis.Bld.Spr.(A)	6	4	2	-	17	7	12	2
Göcekspor S.(A)	6	1	5	-	5	27	3	3
Köy. Hiz.S. (A)	6	1	5	-	3	15	0	4
* Gün.Başı.S.(B)	6	4	1	1	17	9	13	1
Güllük Bld.Sp. (B)	6	2	2	2	10	10	8	2
Ula Bld.Sp. (B)	6	2	3	1	13	19	7	3
Yatağan Sp. (B)	6	1	3	2	11	13	5	4
*Y.Kav.Bl.Sp.(C)	6	6	-	-	28	10	18	1
OrtacaBld. Sp. (C)	6	4	2	-	14	12	12	2
Köyceğiz Sp. (C)	6	1	5	-	8	21	3	3
T.Telekom. S. (C)	6	1	5	-	5	19	3	4

* Gruplarında birinci olan takımlar

A Grubunda gözlenen maçlar sonucunda, Bodrumspor (18) puanla birinci, T. Reis Bld. Spor (12) puanla ikinci, Göcekspor (3) puanla üçüncü, Köy Hizmetlerispor (0) puanla dördüncü olmuştur.

B Grubunda gözlenen maçlar sonucunda Günlükbaşısor (13) puanla birinci, Güllük Bld. Spor (8) puanla ikinci, Ula Bld. Spor (7) puanla üçüncü, Yatağanspor ise (5) puanla dördüncü olmuştur.

C Grubunda gözlenen maçlar sonucunda Yalıkavak Bld. Spor (18) puanla birinci, Ortaca Bld. Spor (12) puanla ikinci, Köyceğiz Spor (0) puanla üçüncü, Türk Telekom Spor ise (0) puanla dördüncü olmuştur.

Tablo 1'e bakıldığında gruplarında ilk sırayı alan A grubunda Bodrumspor 28, B grubunda Günlükbaşı Spor 17, C grubunda Yalıkavak Belediye Spor 28 golle diğer takımlara göre daha başarılı oldukları görülmektedir.

Tablo 1'den de anlaşılacağı gibi gruplarına ilk sırayı alan takımlar amaçlarına ulaşmıştır. Bodrum Spor, Günlükbaşı Spor, ve Yalıkavak Belediye Spor üçüncü lig terfi müsabakalarına katılmaya hak kazanmışlardır

Tablo2 : Takımların Duran Top Organizasyonları ile Yapılan Golleri (A-B-C Grubu)

Takım Adı ve Grubu	N (Maç Sayısı)	Korner	Serbest Vuruş Direk -Endirkt	Penaltı	Taç Atışı	Duran Top Gol.Toplam	Diğer Goller	Toplam Gol	
Bodrum Spor (A)	6	5	3	-	2	1	11	17	28
T.ReisBld.Sp.(A)	6	5	2	-	-	1	8	9	17
Göcekspor (A)	6	1	1	-	-	-	2	3	5
Köy Hiz. Sp. (A)	6	-	-	-	-	-	0	7	7
Günlükbaşı S.(B)	6	5	3	-	-	-	8	9	17
Güllük B.Sp.(B)	6	1	-	-	2	-	4	6	10
Ula Bld. Sp.	6	1	-	-	1	-	2	11	13
Yatağanspor (B)	6	1	2	-	1	-	4	7	11
YalıkavakBld.(C)	6	6	-	1	3	-	10	18	28
OrtacaBld.Sp.(C)	6	2	4	-	2	-	8	8	16
Köyceğiz Sp. (C)	6	1	1	-	2	1	5	7	12
T. Tele. Sp.(C)	6	-	1	-	1	-	2	6	8
Toplam	72	28	17	1	14	3	64	108	172

Not: Başlama vuruşu ve aut atışı ile gol kaydedilmediği için tabloya konmamıştır.

11 maç sonucunda A Grubunda toplam 53 gol atılmıştır. Atılan 53 golün 21'i duran top organizasyonları sonucunda olmuştur.

12 maç sonucunda B grubunda toplam 51 gol atılmıştır. Atılan gollerin 18'i duran top organizasyonları sonucunda olmuştur.

10 maç sonucunda C grubunda toplam 55 gol atılmıştır. Atılan gollerin 25'i duran top organizasyonları sonucunda olmuştur.

3 Grupta atılan gollerin toplam sayısı 153'tür. Atılan gollerin 64'ü duran top organizasyonları sonucunda olmuştur. Duran top organizasyonları ile atılan gollerin oranının % 41.83 olduğu görülmüştür.

Tablo2 incelendiğinde gruplarında ilk sırayı alan A grubunda Bodrum Spor (11), B grubunda Günlükbaşı Spor (8), C grubunda Yalıkavak Belediye Spor (10) gol atarak duran top organizasyonlarında başarılı oldukları görülmüştür.

Gözlenen altışar maçların sonucunda A Grubunda duran top organizasyonlarında en başarılı takımın Bodrumspor (11) gol olduğu görülmüştür. Bodrumspor' u sırasıyla Turgut Reis Belediye Spor (8) gol, Göcekspor (2) gol, takip etmektedir. Grupta duran top organizasyonları ile yapılan gollerde en başarısız takımın Köy Hizmetleri Spor (0) gol olduğu görülmüştür.

Gözlenen altışar maçların sonucunda B Grubunda duran top organizasyonlarında en başarılı takımın Günlükbaşı Belediye. Spor (8) olduğu görülmüştür. Günlükbaşı Spor'u, Yatağan Spor (4), Güllük Belediye Spor (3) ve Ula Belediye Spor (2) izlemektedir.

Gözlenen altışar maçların sonucunda C Grubunda duran top organizasyonlarında en başarılı takımın Yalıkavak Belediye Spor olduğu görülmüştür. Yalıkavak Belediye Spor'u sırasıyla Ortaca Belediye Spor (8), Köyceğiz Spor (5) ve Türk Telekom Spor (2) izlemektedir.

Play-off müsabakalarında kaydedilen goller sırasıyla korner (28), Serbest vuruşlar (18), Penaltı (14), Taç atışı sonrası (3) , başlama vuruşu ve aut atışı ile gol kaydedilmemiştir. Duran toplardan en çok gol korner vuruşları sonrası kazanılmış,bunu serbest vuruşlar ve penaltı vuruşları izlemiştir.

Tablo 2 incelendiğinde, takımlar genelde korner atışları sonucu goller bulmuştur. A grubunda (11), B grubunda (8), C grubunda ise (9) gol korner atışı sonucu atılmıştır.

Yine Tablo 2 incelendiğinde, direkt serbest atıştan, indirek serbest atışa göre takımların daha fazla gol attıkları görülmüştür. A grubunda (6) direkt serbest atıştan, (0) indirek serbest atıştan, B grubunda (5) direkt serbest atıştan, (0) indirek serbest atıştan, C grubunda (6) direkt serbest atıştan, (1) tanede indirek serbest atıştan takımlar goller bulmuştur. Serbest vuruşlar iyi planlanıp uygulandığı takdirde gol atmak için penaltı atışları kadar tehlikeli ve etkilidir.

Tablo 2 incelendiğinde, takımlar penaltı atışları sonucu goller bulmuştur.A grubunda (2), B grubunda (4), C grubunda ise (8) gol penaltı atışı sonucu atılmıştır. Penaltılar iyi çalışılıp uygulandığı takdirde gol atmak için çok etkili olduğu gözlenmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde, takımlar taç atışları sonucu da goller bulmuştur.A grubunda (2), B grubunda (0), C grubunda ise (1) gol taç atışı sonucu atılmıştır. Taç atışları özellikle ceza sahası ve korner köşelerine yakın bölgelerden iyi çalışılıp uygulandığı takdirde gol atmak için çok etkili sonuçlar oluşturabileceği anlaşılmıştır.

Tablo 3 : Gruplarında Birinci Olan Takımların Attığı Goller

Takımlar	N (Maç Sayısı)	Duran Top Golleri	Diğer Goller	Toplam
Bodrumspor (A)	6	11	17	28
Günlükbaşı S. (B)	6	8	9	17
Yalıkavak S. (C)	6	10	18	28
Toplam	18	29	44	73

Tablo 3'te görüldüğü gibi A-B-C gruplarında birinci sırayı alan takımların aynı zamanda duran top organizasyonlarında da en çok golü atan takımlar olduğu görülmektedir. Bodrum Spor attığı 28 golün 11'ini duran toplar ile, Günlükbaşı Spor attığı 17 golün 8'ini duran toplardan, Yalıkavak Belediye Spor attığı 28 golün 10'unu duran top organizasyonlarından kaydetmişlerdir. Buda bize birinci olan takımların bu organizasyonlara çalıştıklarını göstermektedir.

Tablo 4 : Grup Birincisi Olan Takımların Duran Toplardan Attığı Gollerin "t" Testi

Değişkenler	Atılan Goller	Aritm. Ort. (x)	S.Sap. (ss)	t testi
Duran top.	29	7.63	3,58	0.16 *
Toplam Gol	73	24.63	7,58	

(* p< 0,01)

Tablo 4'te görüldüğü gibi gruplarında birinci olan takımların duran toplardan attıkları gollerin aritmetik ortalaması 7,63, standart sapması ise 3.58 bulunmuştur. Takımların attıkları toplam gol ortalaması $\bar{X}=24,63$, $ss=7,58$ dir. Aralarındaki ilişki t testi ile incelendiğinde 0.16 bulunmuş, bu ilişkide $p<0.01$ düzeyinde anlamlı çıkmıştır. Dolayısı ile duran top gollerinin atılan tüm goller üzerinde önemli bir etkinliği olduğunu söyleyebiliriz.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Yaptığımız araştırmada gruplarında birinci olan takımların en çok gol attığı, duran toplardan attıkları gollerin de toplam attıkları gol üzerinde $p<0.01$ düzeyinde etkili oldukları görülmüştür. Daha önce yapılan araştırmalarda duran top organizasyonları sonucu atılan gollerin oranı % 52.5'dir⁽²¹⁾. 1998-1999 futbol sezonunda Muğla ilinde yaptığımız bir bitirme çalışmasında bu oran % 36'dır⁽²³⁾. 1999-2000 futbol sezonunda Muğla ilinde yapmış olduğumuz araştırmamızda bu oran % 41.83 olarak bulunmuştur. Amatör takımlarda 1998-1999 futbol sezonuna göre 1999-2000 futbol sezonunda duran top organizasyonları sonucunda atılan gollerin oranında bu artış görülmüştür.

Ayhan, U., Özkara ,A. ve Aşçı, A. (2000) “ 2000 Avrupa Futbol Şampiyonası Finallerine Katılan Türkiye, Belçika, İtalya ve İsveç'in finallerden önce yapmış oldukları maçlardaki gollerin Analizi” çalışmasında atılan gollerden 2 dakika öncesinde yapılan duran top organizasyonlarında Belçika, İtalya ve Türkiye'nin gol bulduğu tespit edilmiş ve bu takımların attığı toplam 24 golün 15'inin duran top organizasyonlarından olduğu tespit edilmiştir. Sonuçlar araştırmamız ile benzerlik göstermektedir⁽⁴⁾.

Eniseler, N. ve Ark. (1996) “ Avrupa Kupasına Katılan Türk Takımlarının Hem Türkiye'deki Lig Maçlarında Hem de Avrupa Kupası Maçlarındaki Performanslarının Video ve Bilgisayar Yardımı ile Analizi” konulu çalışmada Türk takımlarının duran top organizasyonları sonucu gole gitme oranlarının Avrupalı rakiplerine göre daha az olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuçlar çalışmamızı destekler niteliktedir⁽⁸⁾.

Koca, K. ve Ark. (1998) “ 1997-1998 Sezonu Türkiye Profesyonel 1. Liginde Evsahibi ve Deplasman Takımlarının Kullandıkları Kornerlerin Karşılaştırılması” konulu çalışmada ev sahibi takımların korner kullanma oranının deplasman takımlarından fazla olduğu fakat kornerden atılan gollerin tüm gollere olan oranın da anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Bu sonuçlar bizim çalışmamızdan farklı sonuçlar göstermektedir⁽¹⁴⁾.

Nara, O. ve Ark. (1998) “ Türkiye ve Brezilya Milli Futbol Takımlarının Hücum Oyunda Orta ve Şutlarının Zaman, Alan ve İsbetlilik Açısından Karşılaştırılması” konulu çalışmada Türkiye ve Brezilya takımlarının duran top organizasyonu ile yaptıkları ortaların isabet oranında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Fakat duran top sonucu atılan şut sonucu olan gollerde Brezilya takımının ülkemiz milli takımından daha başarılı olduğu bulunmuştur. Bu sonuçta duran top organizasyonlarının ülkemizde daha az çalışıldığını göstermektedir⁽¹⁶⁾.

Gültekin, O. ve Ark. (1999) “1998 Fransa Dünya Kupasında Kaydedilen Gollerin Analizi” konulu çalışmada sağ ayakla atılan gollerin toplam gollere olan oranının (%57.04), sol ayakla atılan gollerin (%21.47) ve duran top organizasyonları sonucu kafa vuruşu yapılarak atılan gollerin oranının (% 19.12) olarak duran top organizasyonları sonucu atılan gollerin sadece kafa vuruşu ile yapılanlarının bile çok yüksek düzeyde olduğu belirtilmiştir. Bu şampiyonada atılan tüm gollerin % 45.80' nin duran top organizasyonlarından olduğu ortaya konmuştur. Bu sonuç çalışmamızla paralellik göstermektedir⁽¹⁰⁾.

Olsen, E. (1986) “ An Analysis of Goal Strategies in the World Championship in Mexico, 1986 (1986 Meksika Dünya Kupasında Atılan Gollerin Stratejilerinin İncelenmesi)” konulu çalışmada oynanan 52 maçın 48' inde atılan 132 golün % 22.5'unun duran top organizasyonları sonucu olduğunu bulmuştur. Bulunan bu sonuç araştırmamızı destekler niteliktedir⁽²⁰⁾.

Çiçek Ş. (2000) “2000 Avrupa Futbol Şampiyonasında Türkiye Ulusal Futbol Takımının İstatistiksel Analizi” konulu çalışmada milli takımımızın oynadığı dört karşılaşma incelendiğinde duran top organizasyonları sayısı ve verimliliği açısından diğer milli takımlara oranla daha düşük olduğu belirlenmiştir⁽⁷⁾.

İlgili literatürlerden de anlaşılacağı gibi, kornerler,serbest vuruşlar ve penaltı atışları ile kazanılan gollerle müsabaka başarısı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Sonuç olarak elde ettiğimiz verilere dayanarak, duran toplar ile atılan gollerin, futbol takımlarının müsabaka başarısında etkin rol oynayacağı söylenebilir. Diğer taktik çalışmalar yanında duran top organizasyonları ile gol yapma çalışmalarına antrenörler tarafından önem verilmelidir.

KAYNAKLAR

- 1- AFYON, Y.A. "Futbol İhtisas Ders Notları", M. Ü. B.E.S. Y.O. MUĞLA, 1999.
- 2-APAYDIN, A. "Futbolda Teknik ve Teknik Antrenman Uygulamaları", Akınoğlu Matbaacılık, BURSA, 1998 s. 2.
- 3- ARACI, H., "Okullarda Beden Eğitimi",Yardımcı Ofset I, Basım ANKARA, 1998. s.321.
4. AYHAN, U. ve Ark. "2000 Avrupa Futbol Şampiyonası Finallerine Katılan Türkiye, Belçika, İtalya ve İsveç'in Finallerden Önce Yapmış Oldukları Maçlardaki Gollerin Analizi" Futbol ve Bilim Teknoloji Dergisi, H.Ü. Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu, Yıl:7 Sayı:3, Ankara.
- 5- BAŞYAZICIOĞLU, M. "Futbolda Teknik Araştırmalar ve Alan Uygulamaları " ,Kültür Ofset, ANKARA, 1997 s. 428.
- 6- BAYRAKÇIOĞLU, L. "Futbolda Taktik Gelişim" 19 Mayıs Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Bitirme Tezi, SAMSUN, 1997 s. 116.
7. ÇİÇEK, Ş. "2000 Avrupa Futbol Şampiyonasında Türkiye Ulusal Futbol Takımının İstatistiksel Analizi", II. Futbol ve Bilim Kongresi, Ekim, 2000, İzmir.
- 8- ENİSELER, N. ve Ark. " Avrupa Kupasına Katılan Türk Takımlarının Hem Türkiye'deki Lig Maçlarında Hem de Avrupa Kupası Maçlarındaki Performanslarının Video ve Bilgisayar Yardımı ile Analizi" Futbol ve Bilim Teknoloji Dergisi, H.Ü. Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu, 1996, Yıl:5 Sayı:3, Ankara.
- 9- FERAH, A. "Futbol Eğitim Öğretim" G.S.G.M. Yayınları, 2. Baskı, ANKARA, 1996, s. 148.
- 10- GÜLTEKİN, O. ve Ark." 1998 Fransa Dünya Kupasında Kaydedilen Gollerin Analizi" Futbol ve Bilim Teknoloji Dergisi, H.Ü. Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu, 1999, Yıl:5 Sayı:4, Ankara.
- 11- İNAL,A.N. "Futbolda Teknik Davranışlar ve Eğitimi " , Alemdar Ofset, KONYA, 1998, s. 199.
- 12-KARAKUS, S. "Futbolda Taktik" Abacılar Ofset, KÜTAHYA, 1996, s.9, 10, 97, 100.
- 13- KALELİ, M. "Futbolda Ölü Topların Etkinliği " M.Ü BESYO. Yayınlanmamış Bitirme Tezi, MUĞLA, 1999.
- 14-KOCA, K. ve Ark. (1998) " 1997-1998 Sezonu Türkiye Profesyonel 1. Liginde Evsahibi ve Deplasman Takımlarının Kullandıkları Kornerlerin Karşılaştırılması" Futbol ve Bilim Teknoloji Dergisi, H.Ü. Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu, 1998, Yıl:5 Sayı:4, Ankara.
- 15- KOÇAK, M "Temel Futbol Eğitimi "G. S. G. M. Yayınları No 88,ANKARA,1990, s. 15.
- 16- NARA, O. ve Ark. " Türkiye ve Brezilya Milli Futbol Takımlarının Hücum Oyunda Orta ve Şutlarının Zaman ,Alan ve İsabetlilik Açısından Karşılaştırılması" Futbol ve Bilim Teknoloji Dergisi, H.Ü. Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu, 1998, Yıl:5 Sayı:4, Ankara.

- 17- ÖZMEN, Ö. "Futbol A Lisans Kitabı " Eğitim Yayınları 2, Divit Matbaacılık, 1990, s. 26.
- 18-SAVAŞ, İ "Spor Genel Kültürü" İnkılap Kitapevi, İSTANBUL, 1997, s. 217.
- 19-SAYGIN, Ö. "Futbolda Taktiksel Gelişim " Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Yayınlanmamış Bitirme Çalışması, KONYA, 1994, s. 6.
- 20-OLSEN, E., "An Analysis of Goal Strategies in the World Championship in Mexico, 1986" Science and Football, Liverpool, April.1987
- 21-TÜREL,M. "Futbol Teknik, Taktik, Kondisyon Antrenman Planlaması " Divit Matbaacılık,İSTANBUL, 1990, s. 185-186.
- 22-T.F.F. "Eğitim ve Öğretim Ünitelerinde Futbol " Futbol Teknik Yayınları 5, ANKARA, 1981, s. 35.
- 23-T.F.F. "Oyun Kuralları " Afşaroğlu Matbaası, ANKARA, 1996, s:18, 23.
- 24-URARTU, Ü. "Futbol,Teknik, Taktik, Kondisyon " Ankara Ofset, III. Baskı, İSTANBUL, 1987, s. 103, 105, 107, 108, 112, 114, 117.